

Foto Katslösamannen: Sven Oluf Larsén. Föremålet tillhör Helsingborgs museum.

Katslösamannen är 6,3 cm lång och med den lite udda mössan påminner den om dagens trädgårdstomtar.

Votivfigurer = gamla "dockor" som användes som offergåvor.

"Katslösamannen" – en votivfigur?

Katslösamannen är något yngre än den figur vi tidigare har berättat om (Katslösakvinnan från bronsåldern, kring 800 f kr).

Den här figuren är 6,3 cm lång, gjuten endast till midjepartiet, har uppåtsträckta armar och på huvudet en luva, samt en krage runt halsen med brett bälte framtill. Det är en manlig figurin i tenn/koppar legering av osäker ålder. Tidigare rön säger att den är från förromersk järnålder (perioden kring Kristi födelse och 500 år innan) och då föreställande den grekisk/romerska guden Herakles.

Funderingar kring "mannen"

Figurinen kan vara en votivfigur, precis som Katslösakvinnan, och har då troligen tagits till Sverige med vandrande folk från sydöstra Europa. Mössan som den bär (och får honom att likna en trädgårdstomte) gör dock att man tror att figuren kan vara yngre än man tidigare trodde, för den liknar den som bars av den romerska solguden Mithras som länge var en allvarlig "konkurrent" till Kristus. Denna gud hade sin storhetstid under senromersk tid (omkring 300 ekr) och var speciellt populär bland de romerska soldaterna.

Hur figurinen hamnade i Rydebäcksområdet kan man bara spekulera över, men det kunde kanske ha någon anknytning till det lilla kult-

hus som hittades vid utgrävningar norr om Fortunavägen innan järnvägen drogs fram förbi Rydebäck.

Hittades 1955 mitt i åkern

Fru Lydia Rasmusson (f. 1900) hittade figurinen på familjens gård Katslösa No 3:5 i Katslösa by och den köptes in till Helsingborgs museum för 50 kronor. Figuren lämnades in till museet i januari 1957 av brunnsbörare Hjalmar Aleman sedan han hittat den i en skräplåda hos lantbrukaren Frans Rasmusson.

Enligt en intervju med fru Rasmusson 1957 var det när hon gallrade betor i maj 1955 som hon såg figuren ligga i raden och tog upp den. Den låg mitt i deras åkerstycke (Katslösa No 13).

Anders Krook, som var fru Rasmussons far, hittade för länge sedan en annan metallfigur i denna åker, som sålts till en skrothandlare i Landskrona. När fyndet av Katslösakvinnan publicerades hade hennes mor utbrustit: "Det var en likadan som Johan Jöns' som far hitta!" (Johan Jöns gård är Katslösa No 9.)

Hopp om att "få tillbaka"...

Rydebäcks museum vill gärna göra avgjutningar av båda votivfigurerna för att kunna "återbörda" dessa till den plats där de hittades. I dagsläget finns tyvärr ingen möjlighet att finansiera detta projekt.

Källor:

Information från Riksantikvarieämbetet under besöket i Rydebäck 1999.
Information från Tina Karlsson och Therese Kruse, Helsingborgs Kulturmuseum.
Information samlad i boken "Bönder och Barbarer – Helsingborgsområdets järnålder" av Håkan Aspenberg, Riksantikvarieämbetet Syd, som genomförde utgrävningar i Rydebäck.